

2017-03-28

Till: Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se

Remissvar: miljö- och energidepartementets remiss - *Havs och vattenmyndighetens rapport - tydligare regler för små avloppsanläggningar med tillhörande konsekvensanalys.*

dnr M2016/02191/Nm

VVS-Fabrikanternas Råd och Aktionsgrupp små avlopp tackar för möjligheten att få lämna synpunkter på remiss dnr: M2016/02191/Nm.

Inledning

Redan i december 2012 fick Havs- och vattenmyndigheten ett regeringsuppdrag att i samråd med Boverket utreda nödvändiga förändringar i regelverket kring enskilda avlopp, och ta fram kostnadseffektiva författningsförslag. Målsättningen var att förändringarna skulle leda till minskade negativa effekter på människors hälsa och miljön och bidra till att nå miljökvalitetsmålet - Ingen övergödning, enligt Helcoms handlingsplan för Östersjön: Baltic Sea Action plan. Målet var tydligt och rapportens titel var - Styrmedel för en hållbar åtgärdstakt av små avloppsanläggningar.

I remitterat författningsförslag finns det flera föreslagna förändringar som är bra. Bland annat förslag som kommer att leda till större rättssäkerhet för konsument och förbättrad kvalitet vid anläggandet. Men i alltför stor utsträckning så bortser rapporten från att det är en ökad åtgärdstakt som är den enskilt viktigaste faktorn för att komma åt de undermåliga avloppen som fortsätter att påverka miljön negativt.

För att uppnå uppsatta miljö- och hälsomål så måste regelverket stimulera till en ökad åtgärdstakt. Vi har under några år sett en positiv trend, men med nuvarande förslag riskerar den lilla ökningen som skett att stanna av. Detta bekräftas också av HaV själva som på bl.a. sida 71 i konsekvensanalysen skriver: *"Eftersom förslaget till nya regler inte leder till en ökad åtgärdstakt i sig så förväntas inga omfattande reduktioner på kort sikt"*. Vidare i samma stycke skriver man: *"På sikt kan dock certifiering och kontroll mm. ha betydelse för BSAP:s reduktionsbeting"*. Inte heller här låter man övertygande om hur målet ska uppnås.

Enligt branschen årliga kommunundersökning kan man se att under 2016 så sjönk antalet

2017-03-28

Till: Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se

lov med ca 6%. Detta är den första nedgången sedan 2010. Detta måste ses som en direkt konsekvens av det rådande läget gällande nytt regelverk.

Nedan hittar ni våra synpunkter och förslag för hur målet ska uppnås:

1. Vikten av kontroll och tillsyn

Förslaget om en oberoende kontroll är bra. Kontroll måste dock gälla alla anläggningar. Alltså både befintliga och nya anläggningar måste kontrolleras för att någon effekt ska uppnås. Att påföra en kontroll enbart på dem som valt att utföra en förbättringsåtgärd är orättvist. Nuvarande förslag straffar de fastighetsägare som gör något med extra kostnader, och de kommuner som jobbar hårdast straffar sina invånare mest. Om alla anläggningar omfattas kommer däremot ansvarig myndighet att få ett gott underlag för att rikta sitt tillsynsarbete. Tillsynsarbetet ges då möjlighet att bli mer systematiskt, effektivt och rättvist för berörda invånare i en kommun och mellan kommunerna i landet. Faktum kvarstår att det idag finns 180 000 anläggningar som enbart har slamavskiljning, vilket enligt lag varit förbjudet sedan 1969! Dessa måste omfattas av lagstiftningen.

Ett konkret förslag från vår sida är att stryka punkt 2 i de nya övergångsbestämmelserna i författningsförslaget (sid 42) som säger att: *Äldre bestämmelser gäller fortfarande för a) anläggningar som enligt 13§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd har tillstånd eller har anmälts före den 1 januari 2017. b) provningen och handläggningen har anmälts före den 1 januari 2017.*

Vi förespråkar även att kontrollen ska ske med ett kortare intervall än de föreslagna vart tionde år. Detta för att säkerställa att anläggningens funktion upprätthålls men också för fastighetsägarens trygghet. Med ett för långt intervall riskeras att entreprenörens reklamationsstid löpt ut innan kontrollen utförs. Utöver detta är det viktigt att kontroller utförs av en oberoende part. Med nuvarande förslag kan en installatör eller leverantör själv utföra kontrollen, vilket inte är ändamålsenligt.

Vårt förslag är att införa en oberoende kontroll minst vart 5 år.

2. Certifiering av anläggare

Detta är en av nycklarna för att garantera fastighetsägare att installationer av

2017-03-28

Till: Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se

anläggningarna utföra på ett korrekt sätt. Certifieringen höjer kompetens- och kunskapsnivån och säkerställer anläggarnas professionalitet. Det blir en tydlighet hur ansvaret fördelas vilket är till gagn för samtliga inblandade parter, vare sig du är fastighetsägare, tillverkare eller anläggare.

Förslag om en certifiering bifalles.

3. Funktionskrav istället för teknikkraft.

Vi ställer oss mycket frågande till om det är förenligt med miljöbalken att införa ett teknikkraft för extra känsliga områden. Vår tolkning är att bästa möjliga teknik ska användas när det kommer till miljöfarlig verksamhet, med hänsyn till människors hälsa och miljön (se MB kap2, §2). Frågan måste beaktas och klargöras innan ett eventuellt teknikkraft realiserar. Då kravet dessutom ger utrymme för vissa undantag finns en överhängande risk att handläggningstider förlängs, vilket kommer att bromsa åtgärdstakten ytterligare.

Som branschorganisation ställer vi oss mycket tveksamma till att instifta lagar som uppenbart hämmar innovation och produktutveckling, områden som Sverige av tradition är ett föregångsland i. För förslaget laga kraft är det ett troligt scenario att utvecklingen av nya produkter och lösningar kommer att avstanna. HaV är också mycket tydliga i sin konsekvensutredning om att de företag som inte hinner ställa om eller förändra sin verksamhet riskerar nedläggning och konkurs. En följd av detta är förlorade arbetstillfällen och uppsagda serviceåtaganden, alltså ytterligare en olycklig konsekvens av förslaget.

Vår tro är att detta scenario är långt ifrån vad våra nationella och lokala beslutsfattare hade förväntat sig. Svensk lagstiftning har sedan länge tagit tydliga steg mot funktionskrav där man sätter sin tilltro till att marknaden ska klara av att hantera och ta fram med nya effektivare och säkrare metoder för att säkerställa fastställda funktionskrav.

En oberoende kontroll på alla anläggningar och certifiering av anläggare måste därför vara ett mer rationellt sätt att trygga och säkerställa att reningskraven uppnås och att anläggningarna fungerar som de ska.

Vårt förslag är att teknikkraftet för extra känsliga områden stryks ur förslaget.

2017-03-28

Till: Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se

4. Sänk inte miljökraven

Att sänka miljökraven för ej känsliga områden då miljömålen ännu inte är uppnådda är för det första kontraproduktivt och för det andra orättvist mot de som redan investerat i bättre teknik. Förslaget innebär i realiteten att man tillåter dubbelt så mycket fosforutsläpp i dessa områden. Bibehåll istället de nuvarande skyddsnivåerna och skärp kraven inom dem ifall det behövs. Det finns ett stort värde att behålla etablerade begrepp, då de sedan länge är inarbetade och sitter i ryggmärgen på de flesta i branschen.

Vårt förslag är att behålla skyddsnivåerna så som de är.

Avslutning

Det är nu viktigt att myndigheter och departement agerar skyndsamt för att komma i mål med ett fungerande och hållbart regelverk för små avlopp. Många kommuner har redan börjat tappa tempo och väntar med förelägganden så att tillstånden ska vara anpassade för att leva upp till nya krav. Vissa kommuner har olyckligtvis redan börjat anpassa sig enligt de kommunicerade förslaget. Det finns också en överhängande risk att de främsta och bästa installatörerna överväger att byta bransch innan en ny lagstiftning är på plats. Avloppsbranschen skulle i så fall stå kvar med anläggare som lägger avlopp i sporadisk utsträckning med lägre yrkeskunskap. Ett sådant kunskapsstapp skulle ingen vinna på.

Det går inte att nog poängtera att det är åtgärdstakten som är det viktiga om Sverige ska kunna nå målsättningen enligt Baltic Sea Action Plan för små avlopp.

Slutligen vill vi understryka att det är av stor vikt att myndigheterna informerar om att det är HVMSF AR2016:17 som gäller tills annat är beslutat och att kommunerna ska fortsätta sitt tillsyns- och tillståndsarbete enligt gällande allmänna råd.

Våra förslag i korthet:

1. Se till att regelverket stimulerar till en ökad åtgärdstakt och agera skyndsamt för att få en ny lagstiftning på plats.
2. Kontroller måste gälla alla anläggningar. Gamla som nya.
3. Certifiera anläggare för en höjd konsumenttrygghet och yrkesprofessionalitet.
4. Inför funktionskrav på samtliga skyddsnivåer.
5. Sänk inte miljökraven. Fortsätt med eller skärp de befintliga skyddsnivåerna.

VVS-Fabrikanternas Råd
Klarabergsviadukten 70
Box 704 32
107 25 Stockholm
Tel: 08-24 14 80
info@vvsfabrikanterna.se
www.vvsfabrikanterna.se

2017-03-28

Till: Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se

Med hopp om en förbättrad miljö och hälsa

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Anders Mårtensson, VD – VVS-Fabrikanternas Råd samt talesperson Aktionsgrupp små avlopp

VVS-Fabrikanternas Råd är VVS- och VA-industrins branschorganisation. Rådet har 87 medlemsföretag, som tillsammans omsätter ca 20 miljarder kronor och sysselsätter omkring 18 000 personer. Medlemmarna består av ledande aktörer som marknadsför och säljer produkter och material på den svenska och internationella marknaden.

Aktionsgrupp små avlopp är ett samverkansprojekt mellan branschorganisationerna VVS-Fabrikanternas Råd och Maskinentreprenörerna. Aktionsgrupp små avlopps arbetar sedan 2009 för en hållbar och ökad åtgärdstakt av Sveriges små avlopp. Tillsammans företräder organisationerna ca 80% av aktörerna i branschen för små avlopp.